

Oponentní posudek

k bakalářské práci Tomáše Lapáčka „Zahraničně-bezpečnostní politika Turecka a Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU“

77 stran, včetně obsahu, anglického shrnutí a bibliografie

Tomáš Lapáček se ve své práci zabývá komparací definice a způsobu tvorby zahraničních a bezpečnostních politik Turecka a Evropské unie s cílem zjistit jejich vzájemnou slučitelnost. Téma práce považují za velmi dobře zvolené minimálně ze dvou důvodů. Zaprvé se vzhledem k otevření přístupových jednání Turecka do Evropské unie jedná o otázku velmi aktuální a zadruhé je nutné ocenit, že takto vymezeným tématem se v dostupné literatuře zatím nikdo obšírněji nezabýval. Z tohoto hlediska lze proto považovat práci za původní vědecký příspěvek s velkou přidanou hodnotou. Nejen vymezení tématu, ale i zvolený přístup k jeho analýze, práci se zdroji i samotné zpracování textu považují za velmi zdařilé. Lapáčková bakalářská práce proto podle mého názoru vysoce převyšuje obvyklý průměr a spolehlivě by se kvalifikovala i jako práce diplomová.

Srovnání zahraničně-politické kultury tak odlišných aktérů jako je Turecko a Evropská unie je jistě sporné. Vzhledem k tomu, že EU nelze považovat za jednotného aktéra a zahraniční a bezpečnostní politiky Unie jsou stále spíše v embryonálním stádiu, mohlo by se zdát, že jde o „srovnávání hrušek s jablky“. Přesto se domnívám, že se autor s tímto zřejmým problémem velmi dobře vypořádal a jeho přístup je ve skutečnosti relevantní. Sám uvádí, že neusiluje o komparaci vlastní politiky. EU však považuje za nový typ bezpečnostní komunity, jehož vlastnosti jsou dány samotným integračním procesem (str. 45). Z tohoto hlediska proto vykazuje společné rysy zahraniční politiky a její bezpečnostní „kulturu“ na úrovni dichotomie sekuritizace-politizace lze naopak srovnávat s kulturou Turecka velmi dobře.

První kapitola práce se soustředí na vysvětlení geopolitických, historických, ekonomických i vnitropolitických podmínek, které ovlivňují způsob formulace zahraniční a bezpečnostní politiky Turecka. Autor poukazuje na to, že Turecko má díky daným podmínkám historicky sklon k *sekuritizaci* zahraničně politických otázek, vázaný na problém vnitřní politické stability a územní integrity země. V druhé kapitole pak tento závěr klade do rozporu s „evropským“ přístupem, který definuje jako *politizační* přístup k bezpečnostním otázkám. Obšírně a dobře zde zpracoval institucionální vývoj SZBP a EBOP a správně poukázal na jejich ne zcela jednoznačný charakter (vztah mezi politikami jednotlivých států a EU). Stejně dobře

analyzoval charakter „strukturální zahraniční politiky“. V závěru práce autor upozorňuje, že přes hluboké zakořenění sekuritizačního přístupu v turecké zahraniční politice, jehož proponentem je zejména armáda a tradiční elity, lze sledovat výrazný vliv evropské bezpečnostní kultury na postupné uvolňování a modernizaci (dokumentované například zlepšením vztahů s Řeckem, flexibilnějším postojem k otázce Kypru) a zvyšující se konvergenci se SZBP. Z podrobné komparace přístupů a zájmů k jednotlivým regionům pak rovněž usuzuje na zvětšující se komplementaritu turecké zahraniční politiky se zahraniční politikou EU.

Autor pracoval převážně se zahraniční literaturou, jejíž výběr je pro potřeby bakalářské práce naprosto dostačující. Vedle monografií čerpal převážně z odborných článků, ale také několika primárních pramenů. Z předloženého textu je navíc patrné, že je autor s naprostou většinou uvedených zdrojů opravdu důkladně seznámen a dokázal z nich vybrat relevantní informace pro výklad dané problematiky.

Z formálního hlediska (bibliografie, citace, odkazy) splňuje práce standardy vědeckého textu. K textu bohužel není přiložen původní projekt. Sloh a samotný výklad je velmi kultivovaný a čtivý. Překlepy a chyby se v textu objevují jen v malé míře. Vytknout by šlo nadměrné užívání anglicismů, zejména tam, kde existuje zavedený český překlad: „proliferace WMD“ (str. 8), „kontakty byznysmenů“ (str. 9) apod.

Bakalářská práce Tomáše Lapáčka splňuje spolehlivě požadovaná kritéria a doporučuji ji k obhajobě. Vzhledem k výše uvedenému navrhuji její hodnocení jako **výborné**. Podle úrovně obhajoby práci zároveň navrhuji i na **pochvalu děkana za vynikající bakalářskou práci**.

Ve Washingtonu, DC dne 8. června 2006

Mgr. Pavel Příkryl
KMV FSV UK